

Rottehandlingsplan

Om forebyggelse og bekæmpelse af rotter

2025-2027

Indhold

1. Indledning	3
2. Lovgrundlag	3
3. Målsætning for forebyggelse og bekæmpelse af rotter	3
4. Den kommunale rottebekæmpelse i Vejle Kommune	4
4.1 Tildelte ressourcer til rottebekæmpelsen	4
4.2 Udvikling i antallet af rotteanmeldelser i Vejle Kommune	4
4.3 Årsagstyper til rotteforekomst	6
4.4 Hvordan anmelder man rotter?	7
4.5 Hvad sker der, når man har anmeldt rotter?	8
4.6 Information til borgerne	9
4.7 Fødevarevirksomheder og institutioner	10
4.8 Samarbejde med Rentokil	11
4.9 Tilsynspligtige ejendomme	12
4.10 Sikring af institutioner	14
4.11 Samarbejde med forsyningen – Kloakrottebekæmpelse	15
5. Handlingsplanens indsatsområder	16
5.1 Miljøbevidst rottebekæmpelse	16
5.1.1 Nedbringe rotteforekomsten i såkaldte hotspots med giftfrie fælder	17
5.1.2 Fokus på resistens	18
5.2 Føre tilsyn med private bekæmpelsesfirmaer	20

1. Indledning

Denne rottehandlingsplan giver en status på rottebekæmpelse i Vejle Kommune og opstiller mål for de næste 3 år, hvor handlingsplanen er gældende. Handlingsplanen anvendes som et fleksibelt og brugbart værktøj i den daglige drift af rottebekæmpelsen i Vejle Kommune og beskriver herunder hvordan den kommunale rottebekæmpelse foregår, samarbejdet med forsyningen og det rottebekæmpelsesfirma, som står for bekæmpelsen. Endelig beskriver den de indsatsområder som Vejle Kommunes rottebekæmpelse vil fokusere på i de kommende tre år.

Handlingsplanen er politisk godkendt på Natur- & Miljøudvalget d. 18. november 2024, og er gældende for perioden 2025-2027.

2. Lovgrundlag

I 1907 fik Danmark sin første rottelov, hvor kommunerne blev udpeget til at være den ansvarlige myndighed, der skulle varetage bekæmpelsen af rotterne og det er også i dag kommunalbestyrelsens ansvar, at der gennemføres en effektiv rottebekæmpelse, jf. miljøbeskyttelseslovens § 17.

Det fremgår af rottebekendtgørelsen § 5, at alle kommuner er forpligtet til at udarbejde en handlingsplan, der beskriver hvordan man vil forebygge forekomst af- og bekæmpelse af rotter. Handlingsplanen skal som minimum revideres hver 3. år og være offentligt tilgængelig på kommunens hjemmeside.

3. Målsætning for forebyggelse og bekæmpelse af rotter

Den overordnede målsætning for Vejle Kommune er at levere en effektiv rottebekæmpelse, hvad enten den foretages i kommunalt regi eller foretages af private skadedyrsbekæmpelsesfirmaer.

Dette vil Vejle Kommune opnå ved blandt andet at stille krav til vores eksterne leverandør om faglig og kvalificeret rottebekæmpelse og ved at føre tilsyn med de private bekæmpelsesfirmaer.

Fokus vil være på at foretage miljøbevidst rottebekæmpelse med henblik på minimering af de miljømæssige gener, der følger af brugen af gift, herunder risiko for resistens.

I handlingsplanens afsnit 5 vil følgende indsatsområder vedrørende forebyggelse og bekæmpelse af rotter blive nærmere beskrevet:

- Sikre miljøbevidst rottebekæmpelse
 - Nedbringe rottebekæmpelsen i såkaldte hotspots med giftfrie fælder
 - Fokus på resistens
- Føre tilsyn med private bekæmpelsesfirmaer

4. Den kommunale rottebekæmpelse i Vejle Kommune

I følgende afsnit beskrives udviklingen i rottebekæmpelsen i Vejle kommune, samt de forskellige typer af opgaver, som Vejle Kommune er forpligtiget til at varetage som led i den kommunale rottebekæmpelse.

4.1 Tildelte ressourcer til rottebekæmpelsen

Rottebekæmpelsen er gebyrfinansieret. Alle borgere i Vejle Kommune der ejer fast ejendom med et bebygget areal betaler en vis promille til den kommunale rottebekæmpelse via en bidragsbillet, som bl.a. dækker over vejafgift, renovation, skorstensfejning og rottebekæmpelse. Som anmelder koster det derfor ikke noget at få besøg af en rottebekæmper fra Vejle Kommune, da man allerede har betalt til bekæmpelsen via bidragsbilletten. Skyldes rottetilholdet manglende rottesikring, defekte kloakker, skader forårsaget af rotter mv. vil en grundejer blive bedt om at udbedre dem. Grundejer skal selv betale for udgifterne til disse udbedringer.

Afgiften til rottebekæmpelse fastsættes i henhold til rottebekendtgørelsens § 52 og bliver beregnet ud fra antal bebygget kvadratmeter på ejendommen som oplyst i Bygnings- og boligregister (BBR).

Opkrævningsmodellen for rottebekæmpelsesgebyret er senest blevet ændret med virkning fra 2025. Den er fortsat baseret på ejendommens areal oplyst i BBR, men den nye model anvender differentierede gebyrsatser efter størrelsen af det bebyggede areal på en ejendom. Gebyret for den enkelte ejendom består efter den nye model af tre dele: Et fast gebyr, et gebyrsats for antal bebyggede kvadratmeter op til 250 kvadratmeter (sats 1), og en ½ gebyrsats for de resterende antal bebyggede kvadratmeter over 250 kvadratmeter på ejendommen (sats 2).

Pr. 1. januar 2025 er det faste gebyr i Vejle Kommune udregnet til 50,05 kr. og gebyrsatsen til 0,3782 kr. pr. kvadratmeter.

Der er for 2025 budgetteret med 6,2 mio. kr. til rottebekæmpelsen.

Beløbet dækker alle udgifter forbundet med den kommunale rottebekæmpelse herunder udgifter til eksternt bekæmpelsesfirma, IT-systemer til registrering og håndtering af rotteanmeldelser, opsætning og vedligehold af fælder og rottespærre samt håndtering af de administrative opgaver, som udføres som led i rottebekæmpelsen.

Udover selve bekæmpelsen bruger Vejle Kommune ca. 2,3 administrative årsværk på kontakt med borgere, planlægning, tilsyn og håndhævelse af lovgivningen.

4.2 Udvikling i antallet af rotteanmeldelser i Vejle Kommune

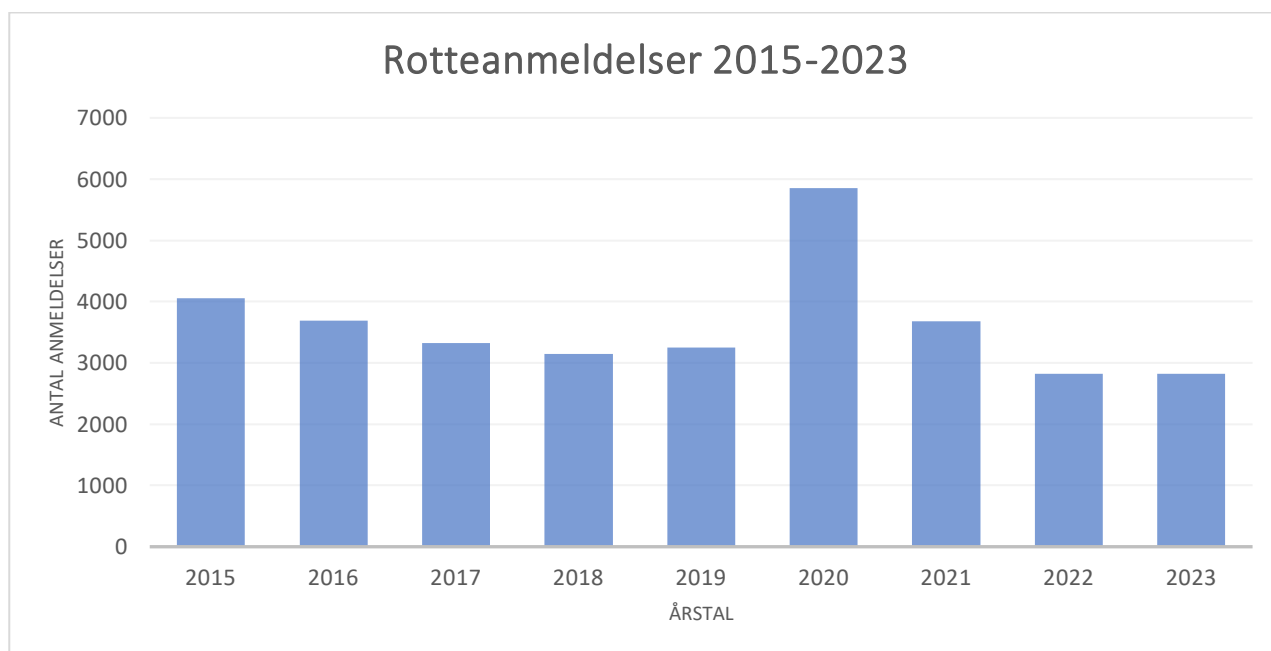
I starten af Corona i primo 2020 steg antallet af anmeldelser med hele 80 % i forhold til 2019, men som det ses i figur 1, har der de efterfølgende år været et fald i antallet af anmeldelser frem til sommeren 2024. I både 2022 og 2023 modtog kommunen 2822 anmeldelser, hvilket er det laveste antal anmeldelser siden før 2015. Der kan være flere grunde til faldet i antallet af

anmeldelser, men faldet hænger formentlig sammen med, at der blev bekæmpet et større antal rotter i 2020, hvor flere borgere under Corona-hjemsendelserne var hjemme til at opdage dem.

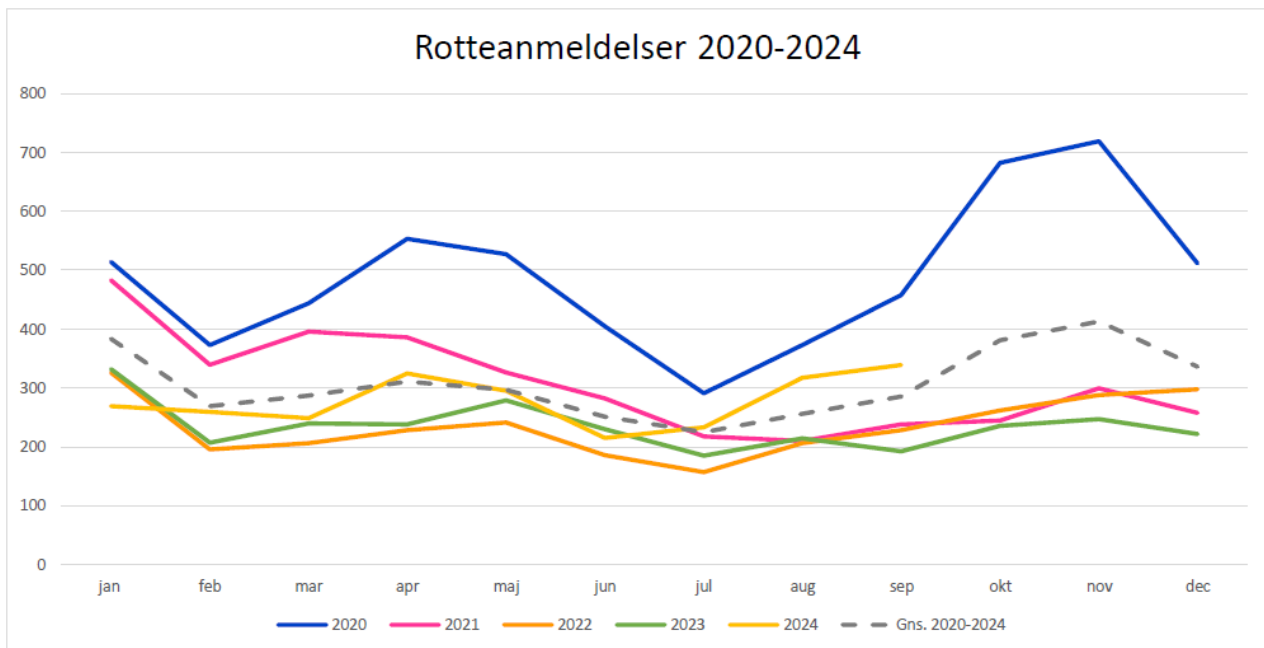
Rottebestanden stiger eller falder ofte som følge af klimatiske ændringer. Hvis det har været et varmt efterår og en mild vinter har rotterne haft optimale forhold for at yngle. Ved længerevarende perioder med kraftig nedbør, højtstående grundvand eller oversvømmelser, vil man ofte se en stigning af antallet af anmeldelser, da rotterne søger væk fra de våde kloakker og op til overfladen for at finde ly og tørre rede pladser. Modsat betyder en meget kold vinter ofte, at der sker en naturlig reduktion i bestanden.

Fra sommeren 2024 og frem har vi igen haft en stigning af anmeldelser. I september 2023 var der 192 anmeldelser og i samme måned i 2024 steg tallet til 339 anmeldelser, hvilket er en stigning på 77 %. Dette kan bl.a. skyldes den meget våde sommer i 2024. Stigningen i antallet af anmeldelser i sommeren og efteråret 2024 har været gennemgående i flere kommuner i bl.a. Jylland.

Nedenstående figurer viser udviklingen af rotteanmeldelser årligt og månedligt i Vejle Kommune.

Figur 1 - Årsoversigt over antal anmeldelser 2015-2023.

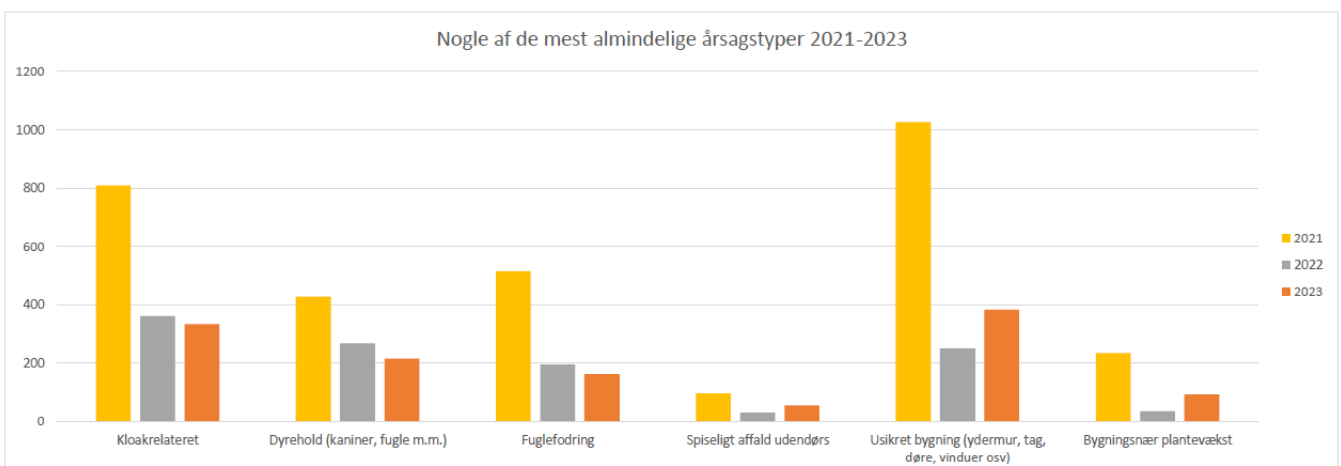

Figur 2 - Månedsoversigt over antal anmeldelser 2020-2024 (For 2024 dog kun til og med september).

4.3 Årsagstyper til rotteforekomst

I Vejle Kommune har vi fokus på, at bekæmpelse af rotter skal ske i samarbejde med borgerne. Det er nødvendigt at borgerne samarbejder både ved at sikre deres ejendom mod rotter, men også ved at fjerne eventuelle forhold som tiltrækker dem.

Som det ses i figur 3, er nogle af de mest almindelige årsager til forekomst af rotter kloakbrud og usikrede bygninger. Det er derfor vigtigt, at man som borger får undersøgt sin kloak for utætte kloakrør og sikrer sine bygninger. Man skal ikke alene sikre sin beboelse men også skure, staldbygninger, lader, osv. Dertil kommer dyrehold, fx høns, fodring af vilde fugle, spiseligt affald udenørs og bygningsnær plantevækst, som alt sammen kan være noget, der tiltrækker rotter.

Figur 3 – De mest almindelige årsagstyper for rotteforekomster i Vejle Komme

Hvad kan grundejer selv gøre for at forebygge mod rotter?

- Hønsegårde og -huse, kaninbure og lignende skal være rottesikrede og foder skal opbevares i rottesikre beholdere. Evt. restfoder skal ryddes op, så det ikke tiltrækker rotter.
- Hønsegårde skal være bygget med et fintmasket net, der skal være gravet 70 cm ned under jordoverfladen.
- Fodring af vilde fugle skal undgås, hvis der er mistanke om rotter i området.
- Fjerne mulige gemmesteder for rotterne, som for eksempel bevoksning og rod, specielt tæt på bygninger.
- Sikre, at bygninger ikke har åbninger og sprækker større end 2 cm, da rotter kan komme igennem huller på denne størrelse og opefter. Ydermure, sokler og tag skal være tætte og intakte. Det gælder også riste, vinduer, yderdøre og lignende.
- Udluftningshuller på bygninger skal have påført riste.
- Nedløb fra tag skal munde ud i en kloakrist eller et dæksel, som skal slutte tæt.
- Brændestabler, brædder, plader eller lignende må ikke stå direkte på jorden eller op af bygninger.
- Havekompost skal opbevares i en rottesikker beholder.

4.4 Hvordan anmelder man rotter?

Alle har pligt til at anmelde rotter – hvad enten man ser rotter på egen grund eller på andres arealer.

Man kan enten anmelde rotter på Vejle Kommunes hjemmeside eller telefonisk til Vejle Kommune, Teknik & Miljø, Skadedyrsteamet:

- www.vejle.dk/rotter
- Tlf. 7681 2411

Uden for Teknik & Miljø's normale åbningstider, kan man kun anmelde rotter på Vejle Kommunes hjemmeside, men den digitale anmeldelse bliver straks tilgængelig for rottebekæmperne i det firma, som kommunen har tegnet en kontrakt med.

En hurtig anmeldelse af rotter, kan betyde en mere effektiv bekæmpelse. Rotter holder som hovedregel til i kloakkerne og er sky dyr, men når de kommer op til jordoverfladen, kan de hurtigt forårsage skader, som man har pligt til at udbedre som grundejer. Derfor er det vigtigt, at man hurtigst muligt anmelder rotter til kommunen, hvis man har set en rotte eller har mistanke om rotter på sin ejendom, hos naboen eller andre steder. Jo hurtigere rotterne bliver bekæmpet, jo færre skader når de at forårsage.

4.5 Hvad sker der, når man har anmeldt rotter?

- Har man anmeldt forekomst af rotter indendørs vil rottebekæmperen kontakte og besøge borgeren indenfor 24 timer.
- Har man anmeldt forekomst af rotter udendørs, vil rottebekæmperen kontakte og besøge borgeren senest 4 hverdage efter anmeldelsen.

Første gang rottebekæmperen skal besøge borgeren, skal denne selv være til stede eller have en lejer eller en repræsentant til stede. Det kan være nødvendigt, at borgeren eller en repræsentant også er til stede ved de efterfølgende besøg, hvis rottebekæmperen vurderer, at det er nødvendigt.

Rottebekæmperen gennemgår grunden og ejendommen og undersøger bl.a. følgende:

- Er der tegn på rotter?
- Hvor kommer rotterne fra?
- Hvordan bekæmpes rotterne mest effektivt i dette tilfælde?
- Er der behov for at involvere andre parter? (Fx kloakmester, ejers forsikring, mm.)

Hvis rottebekæmperen vurderer, at der kan være rotter på ejendommen, iværksættes en bekæmpelse. Det er rottebekæmperen, der vurderer, hvilken bekæmpelse, der skal igangsættes, herunder om det er mest hensigtsmæssigt at anvende fælder eller gift. Selvom rotter er meget nysgerige, er de bange for nye ting. Der kan derfor gå noget tid inden rotter går i fælder eller spiser af giften. Man skal derfor have tålmodighed og ikke selv flytte rundt på fælder eller depoter.

Rottebekæmperen gennemgår ejendommen sammen med ejer, lejer eller dennes repræsentant for at orientere om, hvad man selv kan gøre for at forebygge og stoppe rottetilholdet på ejendommen. Borgerens indsats er en stor og vigtig hjælp til at forhindre rotterne i at sprede sig og presse rotterne til at gå i fælderne eller spise af giften. Finder rottebekæmperen fejl og mangler, der kan være årsag til at der findes rotter på en ejendom, sætter Vejle Kommune følgende sagsgang i gang:

- Skriftlig henstilling og forvarsel om påbud sendes til ejeren om fejl og mangler, der er årsagen til rottetilholdet, og om hvilke tiltag, vi fra kommunens side kræver, at ejeren skal foretage.
- Ejeren får en rimelig tidsfrist til at opfylde kommunens krav om udbedring.
- Hvis henstilling og varsel om påbud ikke efterkommes udstedes et påbud.
- Ved manglende efterlevelse af påbud kan der (i sjældne tilfælde) blive tale om politianmeldelse eller at kommunen foretager udbedringen på borgerens regning som en selvhjælpshandling.

4.6 Information til borgerne

Den bedste metode til at minimere antallet af rotter er ved at forebygge, og vigtigheden af forebyggelse skal kommunikeres ud til borgerne.

For at give borgerne gode råd og vejledning til forebyggelse og bekæmpelse af rotter, har vi samlet nyttig viden på vores hjemmeside: www.Vejle.dk/rotter. Herudover sørger vi for flere gange om året at gøre opmærksom på aktuelle udfordringer og forebyggelsesmetoder gennem kommunes facebookside samt ugeaviser. Det kan f.eks. være i efterårsperioden, hvor der er flere, som begynder at fodre vilde fugle. Her laver vi et opslag om vigtigheden i, at der ikke må ligge foderrester mv. nedenfor foderbrættet.

Vejle Kommune har i 2021 udarbejdet en rottepjece med forebyggelsestiltag (se figur 4), som rottebekæmperne uddeler, når de er på besøg hos borgerne. Jo større en indsats borgeren gør for at forebygge mod rotter, jo mindre er sandsynligheden for, at der kommer rotter på samme ejendom igen. Pjecen anvendes også som en infopjece til uddeling generelt og ligger tilgængelig på www.vejle.dk/rotter.

Sammen med pjecen får borgerne et besøgs kort, hvor rottebekæmperen har krydset af, hvad borgeren eventuelt skal iværksætte af tiltag for at vi kan komme i mål med rottebekæmpelsen. Dette er et hjælpeværktøj til borgeren, således det er nemmere for borgeren at huske, hvad der skal gøres løbende.

Vi har i slutningen af 2023 udarbejdet nogle nye besøgs kort (se figur 5-6). Besøgs kortene benyttes ligeledes til at kunne afleveres i borgers postkasse, hvis rottebekæmperen har tjekket fælder eller andet på en igangværende sag uden borger har været hjemme. På den måde bliver borger holdt orienteret om, hvad rottebekæmperen har observeret og foretaget sig på besøget.

Lad os „rotte“ os sammen mod rotterne

Sådan forebygger og bekæmper vi rotter effektivt

Figur 4 - Rottepjece

Figur 5 – Forside besøgs kort

Figur 6 – Bagside besøgs kort

4.7 Fødevarer virksomheder og institutioner

Lige som når der observeres rotter indendørs i en bolig skal Vejle Kommunes rottebekæmpere handle hurtigt, når der observeres rotter på fødevarer virksomheder og ved institutioner. Det vil sige, at rottebekæmperen kommer indenfor 24 timer efter anmeldelsen bliver indgivet, hvilket også gælder i weekender og på helligdage.

Den hurtige reaktionstid er for at sikre, at virksomheden eller institutionen hurtigt får løst sit rotteproblem, da der kan være særlig sundhedsfare ved tilstedeværelsen af rotter disse steder.

4.8 Samarbejde med Rentokil

Siden den 1. november 2023 er det skadedyrsbekæmpelsesfirmaet Rentokil som har udført rottebekæmpelsen på vegne af Vejle Kommune.

Opgavefordeling

For at sikre en effektiv indsats i rottebekæmpelsen er der en klar ansvarsfordeling mellem kommunen og Rentokil. Kommunen varetager de administrative og juridiske aspekter, herunder håndhævelsesbreve (henstillinger, påbud og politianmeldelser), håndtering af henvendelser fra borgere, samt kommunikation med andre aktører og kloakfirmaer.

Rentokil har ansvaret for den daglige rottebekæmpelse og fungerer som kommunens øjne i marken. De skal observere og registrere alle relevante forhold, vurdere eventuelle mistanker om kloakbrud og identificere den specifikke adresse, hvor bruddet er lokaliseret. Dette grundige forarbejde er afgørende for at sikre, at eventuelle henstillinger til kloakundersøgelser er berettede, og for at minimere risikoen for unødige omkostninger for ejere.

Derudover er det en vigtig opgave for Rentokils bekæmpere at bistå borgerne i forebyggelsen og vejlede dem i fremgangsmåden for at sikre en effektiv bekæmpelse af rotteproblemer.

Dataindsamling og rapportering

For at sikre transparens og dokumentation i forbindelse med rottebekæmpelsen skal Rentokil indrapportere deres fund og handlinger i DriftWeb. Der stilles krav om, at alle rapporter er udførlige, præcise og velbeskrevne, så kommunen nemt kan danne sig et overblik over sagens status. Derfor kræver Vejle Kommune, at rapporterne er formuleret på en måde, der gør dem let forståelige for enhver læser, så det klart fremgår, hvad der er sket på adressen, og hvad årsagen til problemet er.

Rapportering skal ske ved enhver ændring i sagen, f.eks. når en borger kontakter Rentokil direkte eller via kommunen, eller når Rentokil besøger en adresse. På første besøg skal der gives en grundig beskrivelse af observationerne på stedet, hvad der sker på adressen, samt hvilken bekæmpelsesform der vil blive anvendt. Dette inkluderer også eventuelle krav til borgerne, såsom at fjerne fuglefoder eller stoppe fodring på jorden ved høns.

Når Rentokil vurderer, at der er behov for, at kommunen udsender et håndhævelsesbrev, skal der opstilles klare punkter, der beskriver, hvad der skal gøres.

Evaluering af samarbejdet

Samarbejdet med Rentokil evalueres løbende for at sikre optimal effektivitet og kvalitet i rottebekæmpelsen. Evalueringen foregår kvartalsvist, hvor der afholdes møder med fysisk fremmøde. Her vurderes blandt andet brugen af gift, antallet af anmeldelser, henvendelser fra borgere samt antallet af åbne sager, som har været aktive i over 100 dage. Derudover afholdes der online møder med teamlederen fra Rentokil efter behov, for at få en statusopdatering og adressere eventuelle aktuelle problemstillinger.

Som afslutning på året afholdes et evalueringsmøde inden jul for at opsummere årets indsatser og diskutere eventuelle forbedringsmuligheder for det kommende år.

Feedback og klagehåndtering

Vejle Kommune tager borgerfeedback og klager alvorligt og stræber efter at håndtere dem hurtigt og effektivt. Borgerklager modtages telefonisk, ved fysisk fremmøde eller via mail, hvorefter de journaliseres og gemmes i kommunens interne system. Der er et klart fokus på hurtig håndtering, og klagerne opbevares ikke til fremtidige møder, men behandles straks.

Når en klage involverer Rentokil, vil der først blive taget dialog med den relevante bekæmper, og ved behov inddrages teamlederen fra Rentokil for yderligere opfølgning. Vores målsætning er at sikre et højt serviceniveau overfor borgerne ved at behandle eventuelle klager hurtigst muligt.

Kommunikation og vidensdeling

Effektiv kommunikation mellem Vejle Kommune og Rentokil er afgørende for succesfuld rottebekæmpelse. Kommunikationen foregår via e-mail, telefon eller fysisk fremmøde, alt efter behov.

Vidensdeling sker løbende efter behov, og både kommunen og Rentokil kan tage initiativ til at dele vigtig information. Når der er større indsatsområder, der kræver opfølgning, kan dette tages op på de planlagte møder, hvis det ikke kræver akut handling.

Kvalitetskontrol

Jf. rottebekendtgørelsens § 6, stk. 3 er kommuner, som har indgået kontrakt om kommunal bekæmpelse af rotter med et privat bekæmpelsesfirma, forpligtet til at føre tilsyn med at kontraktens enkelte bestemmelser overholdes.

For at sikre en effektiv rottebekæmpelse sørger Vejle Kommune derfor også for at udføre kvalitetskontrol af det arbejde som Rentokils rottebekæmpere udfører. Både for at sikre at lovgivning og besøgsfrister overholdes, men også at andre forhold, som er beskrevet i vores kontrakt og kravspecifikation overholdes.

Kvalitetskontrollen udføres bl.a. ved at vi foretager stikprøve opkald til borgere for at høre om deres oplevelse med den udførte rottebekæmpelse. Herudover kan der foretages stikprøvebesøg hos borgere, hvor der er en igangværende rottebekæmpelse, og vi gennemgår løbende visse sager i vores anmeldelsessystem.

4.9 Tilsynspligtige ejendomme

Vejle Kommune er forpligtiget til én gang om året at undersøge alle tilsynspligtige ejendomme for rotter – det gøres jf. § 8 i Rottebekendtgørelsen. Tilsynsperioden foregår i perioden fra oktober til og med februar og de tilsynspligtige ejendomme omfatter følgende:

- Erhvervsjendomme med dyrehold dvs. ikke kun almindelige landbrugsbedrifter, men også ejendomme med fx. rideskoler, hundekenneler eller lignende.
- Ejendomme med primærproduktion af fødevarer og foder til dyr, dvs. ikke blot landbrugsbedrifter, men også f.eks. dambrug eller gartneri.
- Ejendomme, som opbevarer foderstoffer eller planteprodukter, som anvendes til produktion af fødevarer til mennesker.

- Ejendomme uden primærproduktion, hvis der f.eks. opbevares frugt, grøntsager, rodfrugter og lignende produkter, som efter pakning sælges til konsum for mennesker.

Disse ejendomme er udvalgt til at være tilsynspligtige, da risikoen for rotteangreb generelt er større her end ved andre ejendomme. Vejle Kommune ajourfører løbende en liste over de tilsynspligtige ejendomme.

Et tilsynsbesøg foregår således:

- Rottebekæmperen vil så vidt muligt forsøge at kontakte ejer eller lejer på ejendommen forud for tilsynet, hvorefter rottebekæmperen præsenterer og legitimerer sig, når han fysisk indfinder sig på ejendommen.
- Rottebekæmperen gennemgår ejendommen for rotteaktivitet sammen med ejeren/lejereren/repræsentant for ejeren og vejleder om bekæmpelse og forebyggelse af rotter, oplyser om uhensigtsmæssige oplag af materialer, affald og foder samt fuglefodring og oplyser om, hvordan ejendommen i øvrigt kan rottesikres.
- Hvis der ikke træffes nogen hjemme på den tilsynspligtige ejendom, skal rottebekæmperen undersøge alle de tilgængelige udendørsarealer for rotter. Efter gennemgang af udendørsarealerne afleverer rottebekæmperen et besøgskort i postkassen med information om tilsynsbesøget, hvor beboeren bliver orienteret om, at udendørsarealerne er undersøgt, og hvor der står, hvordan beboeren eventuelt kan få fat i rottebekæmperen.
- Konstateres der rotter på ejendommen i forbindelse med tilsynet, skal rottebekæmperen iværksætte bekæmpelse af rotterne. Dog kan rottebekæmpelsen overdrages til et privat bekæmpelsesfirma, hvis ejendommen i forvejen har en sikringsordning.
- Efter afsluttet bekæmpelse er den tilsynspligtige ejendom fortsat registret som en tilsynspligtig ejendom, og vil blive tilset på ny ved næste tilsynsperiode.

I forbindelse med besøg på de tilsynspligtige ejendomme, anvendes også den førnævnte pjece (se figur 4) til at give borgerne gode råd og vejledning til forebyggelse og bekæmpelse af rotter. I slutningen af 2023 har Vejle Kommune ligeledes udarbejdet nye besøgskort som er dem der udleveres til ejeren/en repræsentant ved tilsyn på de tilsynspligtige ejendomme (se figur 7-8).

Rottebekæmperen fra Rentokil har været på besøg

Jeg har d. _____ været på det **årlige tilsyn på ejendommen.**

Efter gennemgang af ejendommen har jeg fundet:

- Ingen rotter = ingen bekæmpelse.
- Rotter = bekæmpelse igangsat/skal igangsættes.
- Indendørs i bolig.
- Øvrige bygninger.
- Hønsegård/hønsehus.
- Afløb/kloak.
- Kommentar: _____

Hvis ejendommen er vurderet som tilsynspligtig, så ses vi igen næste år i perioden fra oktober til februar.

Hvis du har spørgsmål, kan du kontakte Vejle Kommune på tlf.: 7681 2411
På Vejle.dk/rotter kan du læse om, hvordan du kan forebygge mod rotter.

Figur 7 – Forside besøgs kort til tilsynspligtige ejendomme

Der er sat kryds ud for de **tiltag**, som vurderes at kunne være årsag til rottetilholdet på denne ejendom, og som det **anbefales grundejeren at udføre:**

- Undersøge mistanke om kloakbrud, samt udbedre evt. kloakbrud.
- Sikre tagnedløb.
- Indstille fuglefodring eller vildtfodring og/eller fjerne foder på jorden.
- Fjerne eller beskære tæt/høj vegetation langs mure/vægge.
- Sikre og renholde hønsehus og hønsegård eller ved andre dyrehold.
- Fjerne al spiseligt affald.
- Sikre/tætte kompostbeholdere.
- Sikre døre/porte.
- Sikre opbevaring af foder (fx korn, foderstoffer).
- Sikre brændestabler.
- Sikre/tætning af tag, ydermur, sokkel og/eller vinduer.
- Sikre ventilationsriste.
- Sikre faldstammeudluftninger.
- Foretage oprydning ved: _____
- Andet/kommentar: _____

Husk at du altid kan anmelde rotter på Vejle.dk/rotter

Figur 8 – Bagside besøgs kort til tilsynspligtige ejendomme

4.10 Sikring af institutioner

Vejle Kommune skal i henhold til rottebekendtgørelsens § 13 sikre kommunale skoler, plejehjem og daginstitutioner med rottespærre i kloakledningerne, hvor det er teknisk muligt. Ifølge § 14 skal kommunen ligeledes, når der er opnået tilladelse fra grundejeren, opsætte rottespærre på kloakledninger, der fører ind til private, regionale og statslige skoler, plejehjem, daginstitutioner og hospitaler.

Udover rottespærre til at sikre institutionerne råder Vejle Kommune over elektroniske rottefælder til brug i kloakken. De elektroniske kloakfælder benyttes bl.a. som en ekstra foranstaltning, hvor der viser sig generelle problemer med kloakrotter eller ved institutioner, hvor det ikke er teknisk muligt at isætte en rottespærre.

Vi har indgået en aftale med firmaet Anticimex om at firmaet servicere rottespærre og kloakrottefælderne mindst én gang om året.

Vejle Kommune har på nuværende tidspunkt sikret alle de private institutioner, som har ønsket en rottespærre i deres kloak.

Vi har ligeledes sikret næsten alle de offentlige institutioner med enten rottespærre eller kloakrottefælder, men mangler omkring 10 institutioner, hvilket forventes færdiggjort senest primo 2025. Der bliver dog løbende journalført en liste over de sikrede institutioner, da tidligere institutioner kan blive nedlagt eller nye kan komme til.

4.11 Samarbejde med forsyningen – Kloakrottebekæmpelse

Vejle Kommune har startet et par nye projekter op i slut 2023 og 2024 ud fra hovedindsatsområderne i handleplanen for 2022-2024.

Der har bl.a. været fokus på at øge samarbejdet med Vejle Spildevand. Hvis rottebekæmperne udfører en positiv røgprøve ved besøg hos en borger, og de har mistanke om brud på den offentlige kloak, så kontakter forvaltningen Vejle Spildevand med det samme. Herefter får Vejle Spildevand hurtigst muligt undersøgt kloakken nærmere og får udbedret kloakken hvis de konstaterer, at der er brud på deres kloak. En gensidig underretning om konstaterede kloakbrud eller rotteproblemer mellem Vejle Kommune og Vejle Spildevand, kan medvirke til hurtig indgriben fra begge parter, samt sørge for at der er mindst mulige gener for borgerne.

Projekt i forbindelse med separatkloakering

Vejle Kommune har i foråret 2024 startet et pilotprojekt hvor vi i samarbejde med Vejle Spildevand og Anticimex har haft fokus på kloakrottebekæmpelse i et område ved Nørremarken forud for at området skulle separatkloakeres. Der blev i april 2024 monteret 27 kloakrottefælder (Smart Pipes) i alle brøndene i et afgrænset område ved Nørremarken.

Ved separatkloakering ses det nogle gange, at der kommer flere anmeldelser i området, da man åbner op for kloakken og rotterne derved søger op til overfladen. Ved at bekæmpe rotterne nede i kloakken forud for separatkloakeringen minimerer man mængden af rotter, som søger op mod jordoverfladen.

Kloakrottefælderne blev afmonteret i ultimo september 2024, for at de ikke var til gene for arbejdet, da separatkloakeringen på dette tidspunkt var påbegyndt. Vi har dog bibeholdt 2 rottespærre i de to udløb der er til området, for at forhindre at nye rotter migrerer ind til området fra den offentlige hovedledning.

Vejle Kommune vil, baseret på en evaluering af projektets effekt, vurdere om et lignende projekt skal gennemføres i et andet område af kommunen. Evalueringen indebærer indsamling af data om

antallet og typerne af rotteanmeldelser før, under og efter separatkloakeringen ved Nørremarken. Disse data vil blive sammenlignet med et andet område, der for nylig er blevet separatkloakeret, men hvor der ikke er udført kloakrottebekæmpelse. Forhåbningen er, at der vil være færre rotteanmeldelser relateret til kloakken ved Nørremarken sammenlignet med det andet område. Evalueringen af projektet kan dog først afsluttes, når separatkloakeringen er færdiggjort, hvilket forventes at ske i løbet af 2025.

5. Handlingsplanens indsatsområder

Handlingsplanen 2025–2027 har fokus på følgende indsatsområder:

- Miljørigtig bekæmpelse
 - Nedbringe rotteforekomsten i såkaldte hotspots med giftfrie fælder
 - Fokus på resistens
- Føre tilsyn med private bekæmpelsesfirmaer

5.1 Miljøbevidst rottebekæmpelse

Vejle Kommune tilstræber – så vidt det er muligt – at begrænse brugen af gift i rottebekæmpelsen. Det handler om at passe på miljø og natur samt mindske risikoen for sekundærforgiftninger af eksempelvis rovfugle. Bekæmpelse med gift kan dog i nogle tilfælde være nødvendig for at sikre en effektiv bekæmpelse. På grund af den store spredning af antikoagulanter i miljøet har Miljøstyrelsen strammet kravene til brugen af disse gifte, hvilket også skaber et naturligt behov for udvikling af metoder og teknologi til giftfri rottebekæmpelse. Giftfrie bekæmpelsesmetoder er til gavn for miljøet og borgerens sundhed og herunder højere serviceniveau.

Vejle Kommune anvender følgende giftfrie bekæmpelsesmetoder:

- Fældefangst med smækfælder
- Rottehunde
- Elektroniske kloakrottefælder (Smart Pipes)
- Elektroniske overfladefælder (Smart Boxe)

Det er et krav i kontrakten med Rentokil, at der altid skal være mindst én rottehund tilknyttet bekæmpelsen i Vejle Kommunen. Rottehunde er en effektiv ressource til bekæmpelsen, da de både kan assistere med fangst og aflivning af rotter, samt hjælpe med at opspore rotternes opholdssteder og adgangsveje til bygninger.

I perioden for Handleplanen 2025–2027 vil Vejle Kommune undersøge muligheden for at implementere flere giftfrie alternativer i den daglige bekæmpelse. Hertil vil vi undersøge om der kunne være en effekt i at benytte intelligente smækfælder som giver signal, når de smækker.

5.1.1 Nedbringe rotteforekomsten i såkaldte hotspots med giftfrie fælder

Vejle kommune indgik den 1. april 2024 en kontrakt med Anticimex om levering og drift af 20 stk. Smart Boxe som bruges som et ekstra værktøj til rottebekæmpelsen i Vejle Kommune.

En Smart Box er en større giftfri elektronisk fælde, som kan anvendes både uden- og indendørs. Den kan placeres både op af bygninger og vægge samt i parker og andre åbne landskaber. Fælden udnytter rotters instinkt til at søge sikkerhed og skjule sig. Fælden indeholder desuden et (giftfri) lokkemiddel og når en rotte løber ind i fælden, bliver den fanget og aflivet med strøm. Herefter bliver den vippet videre til en indbygget beholder og fælden er straks klar til at tage imod næste rotte. Når en rotte går i fælden, sender den besked til Anticimex om, at en rotte er fanget, ligesom den automatisk sender besked, når beholderen skal tømmes.

Anticimex står for opsætning, vedligehold samt flytning af de 20 stk. fælde. Anticimex giver løbende orientering til kommunen om aktivitet i fælde, således at Smart Boxene flyttes til de steder i kommunen, hvor det skønnes at det kan være relevant at supplere den traditionelle rottebekæmpelse.

Anticimex gav os mulighed for at afprøve nogle fælde i en periode, hvor Byparken i Vejle blev valgt som forsøgsområde, idet der særligt i sommerhalvåret er stor aktivitet i parken med arrangementer – navnlig koncerter – som tiltrækker mange mennesker. Ikke alt affald havner i skraldespandene og derfor kan der for rotter være gode muligheder for at finde føde.

Rottebekæmpelse på offentlige arealer, som parker, havnearealer og genbrugspladser kan være vanskelig, fordi der her findes mange gemmesteder for rotter og fordi det kan være vanskeligt at finde egnede steder at sætte traditionelle fælde.

Udover den signalværdi fælde har overfor borgere, så er det en giftfri bekæmpelse. Hvis bekæmpelsen er effektiv, må det forventes at antallet af rotteanmeldelser i et sådant område vil falde. Samt at problemet ikke vokser sig større og større. Fælde vil herudover kunne have en forebyggende effekt, da forekomst af rotter i et udsat område, løbende kan holdes nede så det ikke udvikler sig til et større problem. Det kan give os en mulighed for at være på forkant med problemerne.

Allerede kort efter opsætning af Smart Boxe i Byparken gik første rotte i fælden, og på en måned blev 4 rotter aflivet i fælde. Det tyder på at rotterne gerne går i fælde. Der er mange fordele ved denne type fælde, hvor en af de store fordele er den signalværdi, det har overfor borgere. Fælde er påført Vejle Kommunes logo samt mærket om giftfri bekæmpelse. Det er en oplagt mulighed for at vise borgerne, at Vejle Kommune gør en indsats for at bekæmpe rotterne og at der vægtes en giftfri bekæmpelse.

I nogle områder kan bekæmpelse af rotter være en udfordring som fx havnearealer, genbrugspladser, parker, mm. F.eks. i parker, hvor der kan være mange oplagte gemmesteder for rotter, og der typisk vil færdes mange mennesker.

I foråret 2023 havde vi gentagne anmeldelser om rotter i Drageparken. Bekæmpelse var svær bl.a. fordi det var svært at opstille fælde. Der blev forsøgt med fælde i bunden af skraldespandene. Borgerne havde svært ved at se at Vejle Kommune faktisk arbejdede med bekæmpelse i

området og oplevede at de blev ved med at kunne se rotter løbe i området. Gør I noget? Spurgte flere. Her ville opsætning af et antal Smart Boxe være oplagt hvis der senere skulle komme anmelder igen og fælderne ville kunne stå synligt i området med logo, så borgerne kan se at her er en indsats i gang.

Succeskriterier:

- Borgerne oplever færre rotter i det offentlige rum.

Figur 9 og 10 – Fotos af Smart Boxene

5.1.2 Fokus på resistens

Vejle Kommune ligger i et område i Danmark, hvor man i mange år har haft kendskab til, at der i rottebestande kan være udviklet resistens mod gift.

At en rotte er resistent mod gift betyder, at der er sket en genetisk ændring i rottens arvemateriale, som gør den modstandsdygtig over for giften hvilket har den betydning, at den ikke dør, selvom den spiser af giften. Rotten udvikler altså ikke resistens mod giften i løbet af sin levetid, men fødes enten følsom eller resistent over for gift.

Med viden om hvorvidt der i et område er konstateret resistens, kan rottebekæmpelsen optimeres og overforbrug af uvirksomme gifte begrænses.

Brug af gift til bekæmpelse af rotter er ikke i sig selv årsag til udvikling af resistens. Det vigtige er at sørge for, at bekæmpelsen er så effektiv som muligt, så man får slået hele bestanden af rotter i området ned. Hvis bekæmpelsen derimod ikke er tilstrækkelig effektiv, vil det kunne bidrage til udvikling af resistens, fordi rottebestanden aldrig rigtig slås ordentlig ned. Det er vigtigt, at der bekæmpes bredt og over længere tid og at der er tilstrækkelig gift til rådighed således at rotterne kan indtage dødelige doser.

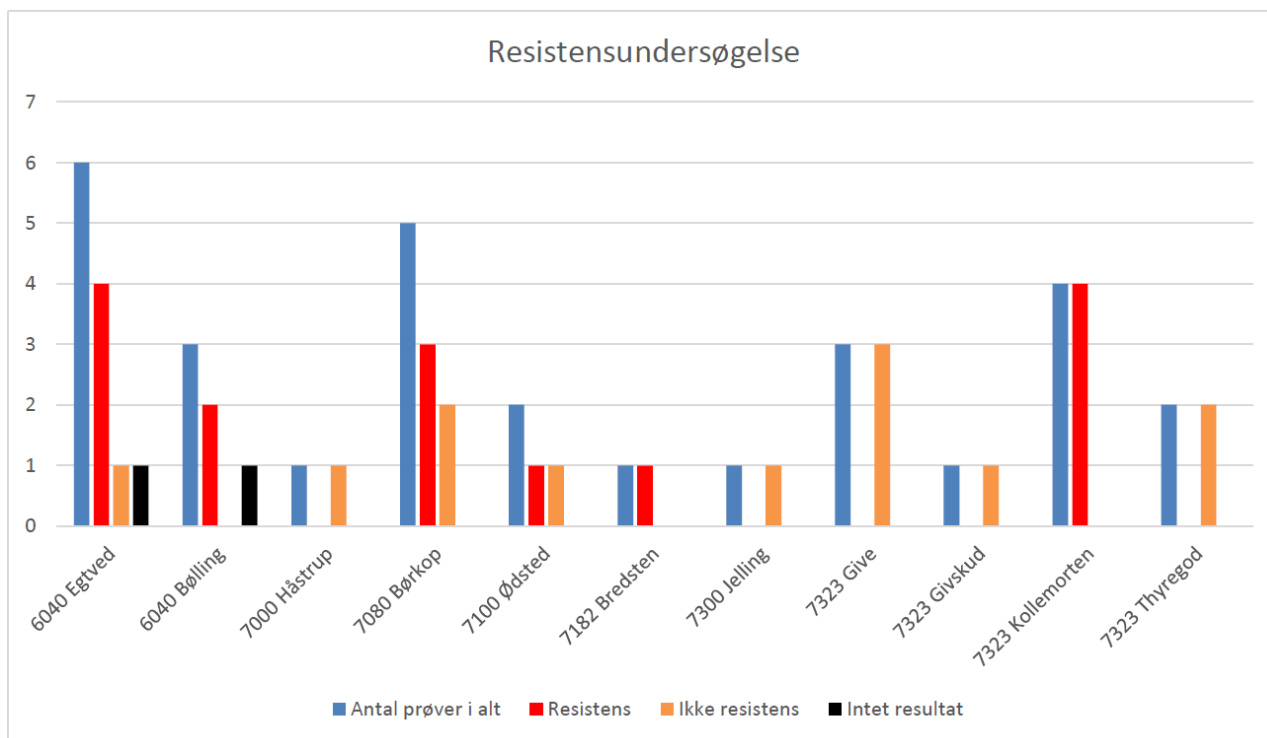
Resistensundersøgelse 2019

Vejle Kommune påbegyndte i 2019 en resistensundersøgelse for at få klarlagt hvor i kommunen der forekommer mest resistens. Der blev indsamlet 29 rottehaler fra områder hvor der var mistanke om resistens. Undersøgelsen gav følgende resultater:

15 testresultater = resistens

12 testresultater = ingen resistens

2 prøveresultater = ugyldige

Figur 11 – Resultat fra Resistensundersøgelsen i 2019

Resistensundersøgelse 2024

I sommeren 2024 igangsatte vi endnu en resistensundersøgelse. Vi vidste allerede fra tidligere undersøgelser, at der i kommunen forekommer resistens, men ud fra resultatet af denne nye resistensundersøgelse vil vi over en periode på 2 år, have ekstra fokus på, i de områder hvor resistens er registreret, at bekæmpelsen foretages så effektivt som muligt, og at de korrekte gifttyper bliver brugt, hvis gift er nødvendigt.

Efter den 2-årige periode er slut, vil vi fra samme områder igen indsamle rottehaler til undersøgelse for resistens med det formål at undersøge, om perioden med ekstra fokus på effektiv bekæmpelse har haft en effekt på registreret resistens i områderne. Prøverne er indsendt til analyse i september 2024, så vi har endnu ikke fået resultatet af undersøgelsen.

Succeskriterier:

- At der ved resistensundersøgelsen efter den 2-årige periode forekommer færre prøveresultater med resistens i samme område.

5.2 Føre tilsyn med private bekæmpelsesfirmaer

Vejle Kommune vil i perioden 2025-2027 have et øget fokus på tilsyn med de private bekæmpelsesfirmaer og de sikringsordninger, de har indgået. Herunder også hvorvidt sikringsordninger og bekæmpelse foretaget af private bekæmpelsesfirmaer er anmeldt til Danmarks Miljøportal.

Privat rottebekæmpelse foretages uafhængigt af den kommunale rottebekæmpelse og udføres af én af følgende personer:

- R1-autorisation: Har tilladelse til erhvervmæssig forebyggelse og bekæmpelse af rotter. Dokumentation for gyldig R1-autorisation skal kunne fremsendes/fremvises Vejle Kommune på forlangende.
- R2-autorisation: Har tilladelse til at bekæmpe rotter ved brug af udvalgte bekæmpelsesmidler på egen erhvervsejendom. Dokumentation for gyldig R2-autorisation skal kunne fremsendes/fremvises Vejle Kommune på forlangende.

Det er vigtigt, at al privat rottebekæmpelse anmeldes til kommunen forud for igangsættelse. Dette sker ved, at den autoriserede person anmelder rotter og angiver privat rottebekæmpelse via Miljøportalens "bekæmpersite". Den autoriserede person skal ligeledes her løbende angive informationer vedrørende den igangsatte bekæmpelse.

Vejle Kommune vil gerne øge fokus på tilsyn ved at foretage stikprøvekontroller af R1-autoriseret bekæmpelse jf. § 6, stk. 4 i rottebekendtgørelsen. Formålet er at sikre, at de anvendte bekæmpelsesmetoder er i overensstemmelse med gældende lovgivninger, så som at resistensstrategien overholdes, gift anvendes korrekt, depot mærkater er korrekte, osv.

Vejle Kommune har i 2023 og 2024 brugt tid på at forberede og klargøre tilsyn med den private bekæmpelse, så det kan udføres så effektivt og grundigt som muligt.

Stikprøvekontrollerne udføres på følgende måde:

- Ud fra Danmarks Miljøportal, kaldet Rottehullet, vil Vejle Kommune udvælge ejendomme, hvor der er registreret en sikringsordning. Forvaltningen vil herefter foretage uvarslet fysiske tilsyn på de udvalgte ejendomme for at undersøge om lovgivningen er overholdt. På tilsynet bliver alle depoter samt andre bekæmpelsesmaterialer gennemgået, og der undersøges for rotteaktivitet og for igangværende rottebekæmpelse samt om bekæmpelsen er indberettet til Danmarks Miljøportal – Rottehullet.
- Ud fra Danmarks Miljøportal, Rottehullet, vil Vejle Kommune ligeledes udvælge adresser, hvor private bekæmpelsesfirmaer har indberettet en rotteanmeldelse og besøge adressen og føre fysisk tilsyn med den igangværende bekæmpelse og herunder om der foreligger en gyldig R1-autorisation.
- Rotteanmeldelser, som kommer på baggrund af borgers utilfredshed med private bekæmpelsesfirmaer, vil Vejle Kommune følge op på med det private bekæmpelsesfirma og herunder, om der foreligger en gyldig R1-autorisation.
- Vejle Kommunes rottebekæmpere vil i forbindelse med de tilsynspligtige ejendomme føre tilsyn med, om der foreligger en sikringsordning på ejendommen, og forvaltningen vil

derefter følge op på sikringsordningen, hvis det formodes, at der er uoverensstemmelser i forhold til hvad der er oplyst i Danmark Miljøportal, Rottehullet.

- Hvis Vejle Kommune ved en stikprøvekontrol oplever lovbrud, vil der blive udført et forhøjet antal tilsyn med netop dette firma. Eventuelle uregelmæssigheder kan føre til indskærpelser eller politianmeldelse af den udførende bekæmper eller det private bekæmpelsesfirma.

Succeskriterier:

- At Vejle Kommune får udført stikprøvekontroller af alle de forskellige skadedyrsfirmaer, som har tegnet sikringsordninger i Vejle Kommune.
- At Vejle Kommune gennem dialog og håndhævelse får udbredt vigtigheden i at bekæmpelsen udføres effektivt og at lovgivningen overholdes - herunder navnlig, at skadedyrsfirmaet bruger gift forskriftsmæssigt.